

paa den Sag, der her foreligger, og at dersom jeg nogenstunde kunde have ønsket at høre min Overbeviisning ind under en anden Overbeviisning, saa er det her. Jeg kunde have ønsket at høre mig ind under den Overbeviisning, der er udtalt og hævdet med en saa stor Dygtighed mod de umiddelbare Valg, thi jeg vilde ikke have ønsket Noget hellere — og det for et dobbelt Forholds Skyld — end at jeg kunde have sagt: Jeg kan tage Lovforslaget saaledes, som det er. Men det kan jeg ikke, og jeg skal, som sagt, tillade mig at sige Grundene derfor. Man siger, der er Trang til dette Lovforslag. Ja, mine Herrer, det nytter jo ikke, at jeg siger, at jeg tror ikke, at Trangen dertil er saa overordentlig stor. Jeg veed, at det høie Thing siger: Der er en stor Trang i Landet til dette Lovforslag, og jeg veed, at den høitærede Minister siger: Der er en Trang til dette Lovforslag, thi ellers havde han aldrig forelagt det, og naar jeg altsaa siger: Jeg tror ikke, Trangen er saa stor, eller naar jeg paastaar: De gjøre Dem Illusioner i Henseende til den Virkning, som dette Lovforslag vil have paa Forholdet mellem Præst og Menighed, saa forlanger jeg ikke, at De skulle tage det allerringeste Hensyn til denne individuelle Mening. Jeg tager altsaa Forslaget, som det foreligger, og siger: Ja der er en Trang i Menighederne, men er der en „Trang“ i Menighederne til at vælge deres Præst, saa beder jeg, om at Ordet maa blive taget i sin virkelige Betydning, og at det ikke maa tages som synonymt med Lyst til at blande sig i Alting, Lyst til at drage Alt indenfor sit Omraade, men derimod taget i den Betydning, at der er en Følelse, en almindelig Følelse i Menighederne af, at her er Noget, der maa afhjælpes, her en er Mangel, som nødvendigviis maa udfyldes enten ad den ene eller den anden Vet. Men er nu denne Trang tilstede i Menighederne, saa er der ogsaa Modenhed hos dem til selv umiddelbart at kunne vælge deres Præst, det staaer for mig, som om „Trang“ og „Modenhed

dertil“ her er det. Jeg siger: hvor der er Trang til at løse Sognebaand, der er ogsaa Modenhed til at løse det; hvor der er Trang hos et Menneffe til at gaa ind i en Valgmenighed, der er ogsaa Modenhed tilstede til, at han kan gaa ind i den. Og jeg beder fastholdt, at for mig er i dette Tilfælde Trang til at vælge sin Præst ogsaa Modenhed til at kunne gjøre det og Følelse af, at det er en Sag, der ikke er Enkeltmands, men den hele Menigheds. Og er denne Modenhed der, er Trangen der, hvorfor saa ikke give Menighederne det Bedste, vi ere istand til at give dem? Ja, jeg veed det saa godt, der er jo saa mange samvittighedsfulde og ærlige Mænd, som siger: Nei, Trang og Modenhed ere langt fra det og det Samme. Men jeg tror da ogsaa, at dersom vi ikke ville lade Trangen kaldes Modenhed, saa komme vi ind paa at maatte stille Modenheden saa langt borte, at den aldrig kommer tilstede. Derfor siger jeg, at for mig staaer Trang, Lyst, Længsel derefter som Modenhed hos Menighederne. Man siger: de ere ikke modne, og for at bevise dette, har man draget Fortidsfynderne frem fra det 17de Aarhundrede, har gjort sig skyldig i det Feilsyn, at skue Tiden disse Aarhundreder tilbage og lade os læse og see, hvad der gik isvang dengang, og saa siger man, at det Samme vil skee nu. Ja, mine Herrer, hvis det var det samme Folk, hvis Menighederne i dette Dieblik stode paa det samme Trin, som de stode paa i det 17de Aarhundrede, saa vilde det Samme skee nu. Men der er dog vel Ingen, som er blind for, at det forholder sig ikke saaledes. Der er vel Ingen, der er blind for, at der er et ganske andet Liv, en ganske anden Bevægelse og Rørelse i Landet nu, end der var dengang, og jeg tør vel paastaae, at det er Noget, vi Alle ere enige om, og Gud ske Lov til Glæde ere enige om, at naar vi gaae fra Nord til Syd og spørge Menighederne: „Vil I have en troende Mand, en Mand fuld af Nidkjærhed og Kjærlighed, vil I have en Mand, der ikke skjuler Sandheden for Eder,